

374

Març 2014 • revista mensual
Any 34è • PVP 3,00 €
edita Fundació Roca i Galès

cooperació

CATALANA

Cultura cooperativa

Les nostres cooperatives: **Nusos, activitats científiques i culturals**

Entrevista: **Joana Gómez, directora Fundació Seira**

ISSN 1133-8415

9 771133 841150

*Referent
Cooperatiu Català en
Prevenció de Riscos
Laborals*

*Nou servei
Vigilància
de la Salut*

*Totes les especialitats
preventives.
A tot Catalunya*

SePrA
servei de prevenció

www.sepra.cat

T. 93 457 41 45
Trinxant 98-100, 08026 Barcelona sepra@sepra.es

Servei de Prevenció Aliè acreditat en totes les especialitats (SP-063-B)

"... Incerteses, dubtes, problemes...?"

LLUITEM PLEGATS!!

· ESPECIALISTES EN COOPERATIVES ·

GABINET JOAN JOSEP GONZÀLEZ, S.L.

- Planificació i Gestió Comptable
- Declaració Impost de Societats
- Estudis Econòmics de Viabilitat i Plantejament de futur
- Control Pressupostari
- Diagnòstic econòmic, financers i de sistemes de control de la Cooperativa
- Assistència de Membres de les Comissions de Vigilància i Junes Rectores
- Consultes sobre problemàtica econòmica, comptable i fiscal

GONZALEZ & CIA AUDITORS
AUDITORES CENSORES JURADOS DE CUENTAS

- Auditores de Comptes Anuals
- Auditories i Revisió dels Comptes
- Projectes de Fusió i Escissió
- Auditoria de Gestió
- Informes especials

Pensem com tu. La feina,... ben feta.

GIRONA 38 1º 1º · 08010 BARCELONA · Telèfon 93 265 35 05 Fax 93 232 56 13
e-mail: gjjg@gonzalezauditores.com

**“
un servei jurídic
compromès i de
qualitat
”**

Col·lectiu Ronda
ASSESSORIA JURÍDICA LABORAL ECONÒMICA SOCIAL

Barcelona - Cerdanyola - Granollers
Mataró - Mollet del Vallès - Rubí

despatxos associats:

Girona · Lleida · Tarragona · Tortosa · Vilafranca del P.

www.cronda.coop
crondaweb@cronda.coop

Cooperativisme i economia social

- Assessorament integral a cooperatives, associacions, fundacions i altres entitats d'economia social · Autoocupació i plans d'empresa · Consultoria i auditoria
- Mediació en conflictes societaris

Drets de les persones i els col·lectius

- Dret civil, penal i administratiu · Dret de família · Separacions, divorcis · Danys i perjudicis · Accidents de circulació i de treball
- Arrendaments · Dret fiscal
- Habitatge, urbanisme i medi ambient
- Estrangeria · Violència de gènere

Defensa dels treballadors/es

- Assessorament laboral i Seguretat Social
- Acomiadaments · Reclamacions
- Dret sindical · Regulació d'ocupació
- Negociació col·lectiva · Pensions
- Accidents i prevenció de riscos laborals
- Malalties professionals · Plans de pensions

SUMARI

4 / TORNAVEU

Carme Ballús, professora llengua catalana.

5 / EDITORIAL

Cultura cooperativa

6 / EL NOSTRE MÓN

Agnès Giner

9 / COOPERATIVES CATALUNYAXarxa d'Innovació en els Sistemes
Electrònics de Cooperació Financera
Andreu Honzawa**10 / LES NOSTRES COOPERATIVES**Nusos, Activitats científiques i
Culturals, SCCL

Montse Pallarès

Des de fa més de deu anys la cooperativa Nusos facilita als ciutadans l'accés al coneixement científic amb la voluntat de potenciar la creació d'un autèntic esperit crític, basat en el coneixement i obert a la realitat social i cultural que ens envolta.

13 / ENTREVISTA

Joana Gómez, directora Fundació Seira.

Montse Pallarès

La nova directora exposa els punts de treball bàsics de Seira pel 2014: millora de la cultura financera de les empreses cooperatives; la millora en l'accés al finançament per les cooperatives; i, projectar i desenvolupar el sistema financer al servei de l'economia social i cooperativa.

16 / PREMIS FRG 2013 – 2N. PREMI JACINT DUNYÓ

Un cas de cooperació agrícola confessional. El Sindicat Agrícola de Blanes

Fèlix Rabassa

20 / EMPRESA COOPERATIVA

La internacionalització de l'economia social a Catalunya. Cooperatives catalanes a l'exterior

Montse Pallarès

22/ JORNADES SOBRE COOPERATIVISME – UCE 2013

La consolidació del projecte cooperatiu Fiare – Banca Popolare Ètica

Clara Soler

24/ FINANÇAMENT COOPERATIU

Estudi sobre autofinançament cooperatiu (part I)

Miquel Corna, Miquel Miró, Ma. Lluïsa Navarro i Fermí Vives

26 / BIBLIOTECA

Donació

Retalls

Elisenda Dunyó

CRÈDITS

Editora Fundació Roca i Galès Redacció i Administració Aragó, 281, 1r 1a 08009 Barcelona
Tel. 93 215 48 70 - Fax 93 487 32 83 - cc@rocagales.cat - www.rocagales.cat

Coordinació Agnès Giner. Consell de Redacció Margarida Colomer, Miquel Corna, Enric Dalmau, Núria Esteve, Raimon Gassiot, Agnès Giner, Joan Josep González, Ma. Lluïsa Navarro, Jordi París, Joseba Polanco, Esteve Puigferrat, Olga Ruiz i Quim Sicília. Els autors són responsables dels articles signats. Ni la direcció de la revista ni els editors comparteixen per força les opinions que puguin reflectir els textos aquí inscrits. Foto portada: Museu Blau. Museu de Ciències Naturals de Barcelona © YonGarin-Flickr. Disseny, maquetació i impressió El Tinter, SAL (empresa certificada EMAS) Dipòsit legal B-22.283/80 I.S.S.N. 1133-8415. Aquesta revista ha estat impresa sobre paper certificat FSC® i amb tintes provinents d'olis vegetals

Amb el suport de:

Un parell de preguntes (que en són tres) a **Carme Ballús Molina** (Granollers, 1955), professora de llengua catalana

1

Què et sembla atractiu del cooperativisme?

Em sembla atractiu el fet que una cooperativa suposa un projecte conjunt i igualitari, en el qual els esforços són de tots i els guanys són repartits entre tots. També trobo interessant que són empreses arrelades al poble o comarca, això que ara en diem “de proximitat”. Per tant, posen en valor els productes del lloc i donen feina a la gent que hi viu.

2

Què no et convenç del cooperativisme?

El cooperativisme em convenç. En tot cas, em fa certa por la condició humana: que, tot i ser una empresa amb una filosofia diferent de les relacions amo-treballador, a dins hi hagi persones que es vulguin aprofitar de l'esforç de les altres. O que decisions importants de modernització o d'obrir-se a nous mercats triguin a prendre's per la inèrcia del grup.

3

Com i quan vas sentir parlar de cooperativisme?

De petita, als anys seixanta, a Granollers ja compràvem el vi a una cooperativa de pagesos i part del menjar a una altra cooperativa de consum. Actualment comprem la verdura a una cooperativa de conreu ecològic de les Franqueses del Vallès: La Verdolaga. La part més teòrica l'he coneguda per explicacions del meu pare i per articles o llibres.

Cultura cooperativa

El reportatge d'aquest número el dediquem a la cooperativa Nusos, que des de fa deu anys facilita als ciutadans l'accés al coneixement científic. En definitiva, són deu anys de **cultura cooperativa** per a la democratització del coneixement i la transformació a través de la ciència.

Hem entrevistat Joana Gómez, la nova directora de la Fundació Seira, que exposa que aquesta s'està consolidant com a instrument

financer al servei de les cooperatives, i que va generant **cultura cooperativa** i financera.

L'article guanyador del 2n Premi Jacint Dunyó 2013 sobre la història del Sindicat Agrícola de Blanes, el de Clara Soler sobre el projecte cooperatiu Fiare - Banca Popolare Etica i l'estudi sobre l'autofinançament cooperatiu de les pàgines finals també són cultura cooperativa i en promouen. Us convidem, doncs, a llegir-los. ■

LA COBERTA/ La democratització del coneixement i la transformació de la realitat són eixos bàsics de la cultura cooperativa.

Foto: Museu Blau. Museu de Ciències Naturals de Barcelona. © Yon Garin - Flickr

Jornada “Cooperatives per emprendre” a la URV

Organitzada per la Fundació Roca i Galès en col·laboració amb la Universitat Rovira i Virgili (URV), va tenir lloc el dia 7 de març, a la Facultat de Ciències Jurídiques del Campus Tarragona Centre, la Jornada “Cooperatives per emprendre”.

Van haver-hi les intervencions de Maria del Carmen Iturrioz, professora de la matèria “Dret de les cooperatives”, que va fer la presentació de la Jornada, i de representants de la Fundació Roca i Galès.

La Jornada va incloure la ponència “Present i futur del moviment cooperatiu”, que va anar a càrrec de Pere Ribas, soci de Calidoscoop SCCL, i també, amb el títol de “Cooperativisme en acció”, l'exposició de les experiències emprenedores de les cooperatives Som Energia (Marc Rosselló) i Calidoscoop (Ana Álvarez).

Finalment, es va obrir un torn de preguntes, que va ser moderat per Lluís Carreras, professor de la URV, i durant el qual els alumnes podien adreçar les seves consultes a qualsevol de les persones que havien intervingut a la Jornada. ■

Irizar, 125 anys liderant la fabricació d'autocars

La cooperativa Irizar (Ormaiztegui, Guipúscoa) celebra aquest any el seu 125è aniversari. I ho fa després d'una trajectòria plena de reconeixements a escala nacional i internacional i albirant un futur “prometedor”, en paraules de José Manuel Orcasitas, el seu director general, amb el suport de la tecnologia, l'electrònica, les telecomunicacions, la innovació, la sostenibilitat mediambiental i social, així com la diversitat i la mobilitat.

Irizar va iniciar el seu funcionament l'any 1889 fabricant rodes de carruatges i diligències. I va començar a construir carrosseries d'autocars en la dècada dels anys vint del segle passat. Després dels seus primers setanta-quatre anys de vida com a empresa familiar —d'una família a la qual deu el nom—, es va transformar en societat cooperativa el 1963. Va formar part del Grup Mondragón, però va decidir separar-se'n el maig del 2008.

“L'actual grup Irizar és el fruit del recorregut fet durant aquests anys; del bon fer de moltes persones que, començant pel seu fundador, van anar creant els fonaments del que avui és aquesta empresa”, afirma Orcasitas. I subratlla: “Més fort que mai, Irizar és avui un grup sòlid, diversificat geogràficament i industrialment i en continu creixement; un grup que aposta decididament per la marca, la tecnologia i la sostenibilitat, pels productes propis tant en autocars i autobusos elèctrics, com en la resta de productes en els sectors en què és present.”

L'equip d'Irizar està format actualment per més de tres mil tres-cents persones, distribuïdes en sis plantes d'autocars repartides per diversos països. L'empresa té, a més, altres cinc companyies, que són fruit de la seva diversificació industrial, i un Centre Tecnològic que mira a llarg termini en el procés de recerca aplicada i desenvolupament de productes i sistemes propis.

A la web de l'aniversari, www.lightingtheroad.com, es fa un resum d'aquest recorregut assenyalant els moments especials de la seva història, així com els reptes tecnològics d'un futur cada vegada més proper. ■

Assemblea anual de la Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya

El proper 3 d'abril a les 15.30 hores, a l'Auditori de Barcelona Activa (c. Llacuna, 164 de Barcelona) tindrà lloc l'assemblea anual de la Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya (FCTC).

L'Assemblea és el màxim òrgan de decisió i d'expressió de la voluntat social de la FCTC, i constitueix un espai de trobada i un bon moment per a compartir la realitat i els projectes de futur entre totes les cooperatives federades.

Durant l'assemblea del 2014, hi ha prevista la renovació de càrrecs al Consell Rector; la votació sobre la proposta de procés de fusió entre estructures representatives del cooperativisme; l'aprovació, si escau, de la Memòria social i econòmica de l'exercici 2013, i la presentació del Pla de gestió i pressupost 2014.

La FCTC ha creat un espai al seu web

www.cooperativest treball.coop des del qual es pot descarregar la documentació per a l'assemblea: l'ordre del dia, la butlleta per a presentar candidatura com a membre del Consell Rector o a la intervenció de comptes, i la Memòria 2013. També permet fer la inscripció en línia o bé descarregar la butlleta d'inscripció.

La Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya agrupa, representa i lidera les empreses cooperatives de treball al nostre país. És l'organització empresarial íntegrament dedicada a la creació, el creixement i la promoció de les més de tres mil empreses cooperatives de treball que, dia a dia, enforteixen l'economia i la nostra societat sobre la base de principis democràtics. ■

Primer Seminari Internacional d'Iniciació a la Recerca en Economia Social

El Programa de doctorat d'economia social de l'IUDESCOOP, de la Universitat de València, en col·laboració amb la Universitat de Bolonya, la Universitat del País Basc, la Politècnica de Cartagena i la Universitat de Saragossa, organitza el Primer Seminari Internacional d'Iniciació a la Recerca en Economia Social, entre el 31 de març i l'11 d'abril del 2014.

El Seminari està adreçat a estudiants de programes de doctorat que estiguin en procés d'elaboració de tesis doctorals en el camp de l'economia social, i també a joves investigadors que vulguin aprofundir en la recerca científica en aquest camp, així com actualitzar les seves línies de recerca.

Segons explica el professor Rafael Chaves, director científic d'aquest Seminari, l'IUDESCOOP organitza aquest curs "perquè l'àmbit de l'economia social i les seves concepcions afins (cooperativisme, tercer sector, entitats no lucratives, empreses socials, etc.) és una de les àrees científiques de més gran expansió en les ciències socials a l'Estat espanyol i en altres països de l'entorn i de l'Amèrica Llatina, i d'acord, també, amb el creixent interès social, polític i econòmic del sector a escala internacional".

En efecte, en les últimes dues dècades s'ha multiplicat el nombre d'investigadors, de grups de recerca universitaris, de revistes i una altra literatura científica i de congressos, i s'han articulat xarxes científiques en el camp de l'economia social, entre les quals hi han el CIRIEC-Internacional, la Xarxa Enuies a Espanya, l'OIBESCOOP i el Rulescoop, en l'àmbit eurolatinoamericà, etc.

El Seminari s'iniciarà amb una Jornada sobre el panorama de la recerca en economia social, en la qual intervindran ponents de prestigi pertanyents al Programa de doctorat. El Programa continuarà amb dues sessions de tallers de tutoració de projectes de tesis doctorals i treballs de recerca; i amb sessions de docència sobre metodologia de recerca en economia social (habilitats de l'investigador, tècniques quantitatives i tècniques qualitatives) i sobre teories i enfocaments de recerca en economia social, que serà impartida per l'equip docent de professors tutors del Programa de doctorat de l'IUDESCOOP.

Per a més informació sobre aquest seminari: cidec@uv.es. ■

Presentació de la nova cooperativa 2.147 Mans

La nova Cooperativa 2.147 Mans, va ser presentada en societat el 28 de febrer en un acte a l'auditori de la Pedrera que va ser presidit per Felip Puig, conseller d'Empresa i Ocupació. Es tracta de la culminació de mesos de treball per consolidar un projecte, impulsat per Fundació Catalunya - La Pedrera, que uneix empreses agroecològiques que donen feina a persones amb risc d'exclusió social en una nova cooperativa que els farà més forts. L'acte, que va aglutinar prop de tres-centes persones del món de l'agricultura ecològica, el patrimoni agroalimentari i la inclusió social, va comptar amb les intervencions de Germán Ramón-Cortés, president de la Fundació Catalunya - La Pedrera; Carles Díaz, president de la Cooperativa, en nom de les empreses productores i distribuïdores; Joan Font, president del Grup Bon Preu, grup que s'ha associat a aquest projecte venent en 112 supermercats els productes de la cooperativa; i Miquel Perdiguer, director de Persones i Recursos de Catalunya Banc. Va cloure l'acte el conseller Felip Puig, destacant la importància i el valor de "sumar esforços per multiplicar resultats" i de "fer-ho en un model de coresponsabilitat social", tal com ho fa 2.147 Mans.

La nova marca, formada per tretze empreses socials, distribuirà els seus productes ecològics als supermercats Bon Preu i Esclat. Aquestes empreses uneixen esforços per mantenir economies d'escala que donin viabilitat al projecte. Vendran producte fresc i envasat, com a resultat de la unió de tres conceptes: ecològics, pròxims i molt bons. La nova Cooperativa 2.147 Mans té nou empreses de les comarques de Barcelona, dues de les de Girona, una de les de Lleida i una altra de les de Tarragona, que donen feina a més de mil persones, i ara han fet un pas més enllà unint esforços per vendre els seus productes a les botigues del Grup Bon Preu sota una sola marca i amb una planificació de la producció i una logística compartides.

En aquest primer any, al mercat esperen poder vendre cinc-centes tones de producte agroalimentari. De moment, es posen a la venda vint-i-cinc productes, amb la intenció d'acabar l'any amb un cistell de cinquanta-sis. La Cooperativa 2.147 Mans comercialitzarà producte fresc, IV gamma (productes frescos envasats) i kits que permeten fer plats senzills.

www.2147mans.coop
@2147MANS. ■

L'Àbac, nova moneda per als socis d'Abacus cooperativa

Abacus Cooperativa ha creat un sistema de pagament únic i exclusiu per als seus socis. Seguint amb la seva filosofia de proximitat, participació i innovació, Abacus evoluciona amb les necessitats de les persones i les llars creant l'àbac, la seva pròpia moneda.

Aquesta és la nova moneda que des d'ara els socis d'Abacus cooperativa podran utilitzar per fer les seves compres als establiments d'Abacus. El àbac s'acumulen en comprar joguines, manualitats, papereria, llibres de text, puericultura, tecnologia i recursos d'idiomes, i es podran utilitzar en la compra següent. Així mateix, es podran aconseguir àbacs responenent a les diferents enquestes que Abacus anirà proposant i participant en les activitats de la cooperativa. El saldo en àbacs es pot consultar a l'accés soci del seu web www.abacus.coop.

La cooperativa ha anunciat que el saldo en punts acumulat fins aquest moment no es perd i es bescanvia a àbacs, amb l'equivalència: **1 punt = 50 àbacs.** ■

FE D'ERRATES

Al número 373 de la revista Cooperació Catalana, a l'article "Solidaritat i estalvi responsable. Fi de recorregut i nova etapa. El projecte «Fes GEST Catalunya»" hauria d'haver constatat en Jordi Picart i Barrot, de la Fundació Seira, com a autor, i la Fundació Seira com a propietària de les fotos.

Xarxa d'Innovació en els Sistemes Electrònics de Cooperació Financera

Andreu Honzawa Puig

Confederació de Cooperatives de Catalunya

La funció principal dels diners és o hauria de ser facilitar els intercanvis de béns i serveis. Però en moltes ocasions s'han prioritzat altres de les seves funcions, de tal manera que la primordial ha quedat en un segon pla, i això ha provocat crisis que habitualment donen com a resultat un retrocés en el volum d'intercanvis i ha repercutit negativament en l'activitat econòmica. L'exemple més recent el tenim en la crisi financera que es va iniciar el 2007, que es va traslladar amb virulència a l'economia real i va causar dèficits estructurals en la nostra economia, i que ens ha portat al dur escenari en què ara ens trobem: alts nivells d'atur, baixos nivells de demanda en el mercat intern i, en definitiva, baix índex d'activitat econòmica. Si bé —sent optimistes— és previsible que aquestes variables macroeconòmiques evolucionin positivament en els propers anys, segurament no ho faran en un percentatge prou elevat per canviar, a curt termini, la duresa de la situació de la desocupació i el baix consum. Al llarg del 2013, la fundació holandesa Social Trade Organisation (STRO), dedicada a promoure l'activació de mercats locals, va estructurar un projecte a escala europea per a desenvolupar una experiència que té com a objectiu elevar el nivell d'activitat econòmica per tal que aquesta elevació repercuteixi en la millora dels resultats de les empreses i contribueixi al manteniment i la creació de llocs de treball en les diferents organitzacions adherides; tot això, a través d'un innovador sistema de pagaments i cobraments electrònics dissenyat per a promoure el desenvolupament econòmic local. L'experiència d'aquesta fundació en la implantació d'aquests sistemes de pagament i cobrament electrònic ja ha estat testada en diversos països del món, habitualment en economies en recessió, on s'han obtingut els objectius fixats sobre l'estímul de l'econo-

mia. Actualment s'està adaptant a les circumstàncies de Catalunya a partir del projecte Digipay4Growth 2014-2016, cofinançat per la Unió Europea. Al nostre país, el projecte el liderem des de la Confederació de Cooperatives de Catalunya en relació directa amb la Fundació STRO i a través d'una xarxa configurada per diverses entitats, amb el propòsit de configurar un grup heterogeni en el qual es combinin el coneixement i la tecnologia amb l'activitat pràctica. Les organitzacions membres de la xarxa d'innovació, a banda de la Confederació i la Fundació STRO, són la Universitat Pompeu Fabra, Ubiquat, Learning by Doing, l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet, l'Ajuntament de Granollers i l'Agència de Desenvolupament del Berguedà. El mateix projecte també s'està desenvolupant a Bristol i a Sardenya. Des del passat mes de gener, a la Confederació hem començat a desenvolupar aquest projecte innovador, de l'àmbit de les xarxes comercials, que pretén ser un recurs més que oferim per promocionar les nostres cooperatives i els territoris on aquestes s'ubiquen. Amb aquest servei financer, que utilitzarà les possibilitats que avui ofereix la tecnologia (banca en línia amb canals de pagament sms i app), pretenem implantar aquest sistema de cobrament i pagament digital, en una primera fase, a les empreses i, en una segona fase, a persones particulars i en administracions locals com a política de promoció econòmica. Sobre la base del que hem dit a l'inici de l'article, amb aquest sistema es pretén, també, dotar els diners de la seva funció essencial (com a mitjà d'intercanvi) perquè augmentin la velocitat de circulació i, per tant, l'activitat econòmica mútua entre els actors participants. En una economia escassa de finançament i vorejant la deflació com ho és l'actual, busquem millorar l'activitat econòmica i, consegüent-

ment, la creació d'ocupació a partir de l'estímul de la demanda interna i de la promoció del comerç local. El factor que determinarà el bon funcionament d'aquest sistema és la fluïdesa en la circulació dels diners; és a dir, que serà essencial la diversitat d'empreses que formin part de la xarxa perquè en conjunt representin una gran diversitat de productes i serveis que estimulin l'intercanvi i la cooperació entre elles, i per evitar, així, l'acumulació (no utilització) dels diners. El sistema tecnològic que es pretén implantar compleix tots els requisits de garantia i seguretat i permet l'establiment de diferents esquemes de governança, els quals poden donar lloc al desenvolupament de polítiques d'estímul en l'àmbit microeconòmic. Així mateix, es pretén implantar elements que permetin la generació de crèdit mutu entre les empreses participants, per tal de reduir els costos financers i, alhora, estimular el comerç entre elles. És a dir, que el sistema es basarà en la millora de l'accés a un crèdit intern condicionat a comprar dins la xarxa d'empreses adherides. En aquests moments, som en la fase inicial del projecte, i en breu haurem de mobilitzar un gran nombre d'empreses perquè s'incorporin a la xarxa i es puguin construir els diversos sistemes electrònics sòlids, amb l'objectiu, també, que al final del període finançat per la UE i amb l'experiència adquirida, s'hagi consolidat un nou servei de cobrament i pagament que compleixi les condicions de seguretat i estabilitat que tot intercanvi monetari necessita. ■

Nusos, Activitats Científiques i Culturals, SCCL

La democratització del coneixement científic: El món que veiem versus el món que volem

Montse Pallarès
Ex-libris, SCCL

El naixement d'una cooperativa

Quan es fa una aproximació a Nusos, no es fa des de la ingenuïtat i des de la innocència. Hi ha una sèrie de prejudicis ('judicis previs a') vinculats al món de l'educació no formal, no oficial, no acadèmica, que ens posen en guàrdia i fan sonar les alertes i encenen els llumets vermells del subconscient més inconfessable, ja que hi ha un pensament més que estès que diu que tot allò que no és educació formal és educació en el lleure; i, amb tots els respectes per l'educació en el lleure (que està molt bé i és molt adequada, especialment a Catalunya, on hi ha una gran tradició en aquest camp) aquest no és el cas que ens ocupa.

El que més sorprèn de Nusos és el seu rigor i la seva manera de fer les coses. El lleure forma part del seu tarannà, com no podia de ser d'altra manera per a una empresa que es dedica a l'educació i la formació (cal no oblidar la màxima clàssica de *docere et delectare*), però la ciència, com els seus socis diuen, és la seva fortalesa.

La cultura científica no és, actualment, el pa de cada dia, i trobar una empresa que construeix la seva feina sobre els supòsits de la interpretació científica del món és encoratjador i sorprenent a la vegada.

La cooperativa Nusos, Activitats Científiques i Culturals va iniciar la seva trajectòria ara fa més de deu anys, l'any 2003: quan dos treballadors de l'aleshores Museu de Zoologia de Barcelona i un col·laborador extern van decidir organitzar-se pel seu compte i van buscar assessorament a la Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya i al

Col·lectiu Ronda. Amb l'oportunitat de professionalitzar-se en un àmbit (el del coneixement científic) no en van tenir prou i van decidir constituir-se en cooperativa, amb el propòsit de donar coherència al que feien i al que pensaven. Més de deu anys després, amb set socis (dos dels quals són socis col·laboradors) i deu treballadors, la cooperativa continua buscant el seu horitzó de sostenibilitat i construeix un discurs sòlid, acompanyat constantment de fets coherents i des d'una talaia, la ciència, que no sempre és visibilitzada de manera amena per la societat en general.

La cooperativa respon, millor que cap altra organització empresarial, a la projecció d'un model de societat en petit, una "microsocietat", en paraules dels socis de Nusos,

Eli Miralles, Carme García, Teresa Lopez i Carles Crespo, socis de treball de Nusos.

que ha de ser el reflex del que volem fer al món. D'una banda, hi ha la implicació en la presa de decisions i el funcionament democràtic. De l'altra, el compromís amb l'entorn i amb les persones.

La cooperativa està incardinada en l'economia social i solidària a casa nostra. Nusos forma part de la Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya, de la Xarxa d'Economia Solidària de Catalunya i és socia de la cooperativa de serveis financers Coop57 i, des de fa un parell d'anys, del Grup Cooperatiu Ecos.

Què fa i com ho fa

L'objectiu principal de la cooperativa és "facilitar l'accés al coneixement científic als ciutadans amb la voluntat de potenciar la creació d'un autèntic esperit crític, basat en

el coneixement i obert a la realitat social i cultural que ens envolta". Nusos treballa en diversos àmbits, com ara entitats conservacionistes, centres educatius, institucions culturals o institucions de recerca, i ofereix diferents serveis (creació i disseny d'activitats educatives; gestió de projectes culturals i de divulgació; documentació, disseny i edició de materials didàctics; prestació d'activitats educatives; formació de professionals de l'educació; assessorament didàctic; recerca i suport a la investigació) en diferents formats (tallers didàctics, activitats participatives, visites guiades, exposicions, conferències, assessorament didàctic, tasques de documentació i de recerca, etc.). A través dels seus serveis i activitats, Nusos democratitza el coneixement amb l'objectiu de capacitar els ciutadans des d'aquesta certesa ineludible que la ciència és una manera, ben adient, de mirar-se el món. La metodologia científica, el mètode científic, és també una manera de contemplar el món que permet construir des d'una òptica personal el món a la teva mida, a través de l'experimentació personal. I, si volem, també de reconstruir-lo.

Una trajectòria de més de deu anys

En la dècada i escaig que la cooperativa funciona, les coses han canviat relativament poc, pel que fa a serveis i a clients. En el moment actual, la cooperativa passa per un moment d'ampliació dels seus serveis, de variació i d'investigació de

nous camins. El canvi fonamental, però, és que l'empresa ha crescut, ha madurat i, en paraules dels cooperativistes, "s'han assumit riscos que abans no es podien assumir, i això està donant entitat i qualitat al projecte. Actualment, Nusos és una empresa ferma, un projecte amb un futur clar, amb plans estratègics i amb solvència amb pressupostos. El control sobre tots aquests factors és una millora destacable".

L'increment del nombre de treballadors és un altre fet destacable en aquests més de deu anys de vida de la cooperativa. Actualment, treballen quinze persones a la cooperativa, totes amb jornades que pretenen conciliar la vida personal amb la feina. La relació entre socis treballadors i persones assalariades es vehicula mitjançant les assemblees (la darrera, celebrada als Caus de Mura) i els grups de treball de planificació estratègica dels projectes i la cooperativa en general. El fet que els centres de treball no estiguin junts fa que calgui recórrer a reunions deliberades per tal de compartir els projectes i les experiències i parlar del dia a dia de l'organització. Un altre canvi important en la trajectòria de la cooperativa ha estat l'augment de la intercooperació amb altres cooperatives. Fa anys, la intercooperació era molt puntual, però darrerament, sobretot des que Nusos va entrar a formar part del grup Ecos, ha esdevingut un punt molt important. "Hi ha un abans i un després del Grup Ecos." Entre els projectes que han sorgit d'aquesta convivència, destaca l'

exposició "Cases amb Energia", que enguany s'ha dut a terme a La Fàbrica del Sol, en col·laboració amb les cooperatives Celobert, L'Apòstrofi i Trèvol.

En l'àmbit de les feines, la cooperativa s'ha centrat més en l'acció educativa i la recerca associada per a la innovació dels projectes i ha deixat de banda l'ambivalència que la caracteritzava al començament. Molts dels projectes han canviat per motius tan senzills com els mateixos interessos personals dels integrants de la cooperativa. En l'actualitat, Nusos es decanta per la recerca educativa.

Amb tot això, la pedra de toc, el resum de tot plegat, és el valor afegit dels serveis que ofereix la cooperativa i que abans no era capaç de generar. I que ara, amb la suma de totes les millores experimentades en el seu recorregut vital, pot mostrar.

Com democratitzar el coneixement a través de la ciència i el model cooperatiu

Per a poder respondre aquesta pregunta, no cal anar a buscar gaire lluny en el temps ni en l'espai; n'hi ha prou de treure el nas per alguna de les moltes activitats que fan aquest grup de científics i cooperativistes convençuts, fer una passejada pel Museu de Ciències Naturals, llegir alguna de les entrades al seu blog (<http://nususcooperativa.wordpress.com/>) o fer una visita a les seves oficines, a la seu del Grup Ecos, al carrer de Casp de Barcelona.

Activitat "El canvi climàtic i el verd urbà" al parc de Can Rígal.

Amb Nusos, els participants dels tallers, les conferències o les activitats educatives es converteixen en els protagonistes de la seva pròpia experiència i, de retruc, en protagonistes del món possible imaginat. I la ciència esdevé un procés, d'aprenentatge, d'apoderament, de coneixement, d'experiència, de revolta, de lluita, de sorpresa i de diversió.

L'experiència de Nusos amb públics i participants diversos evidencia, també, que "la creativitat no és només patrimoni de les arts plàstiques". Les reaccions d'infants i adults davant processos i activitats científiques varia en funció del públic, de les motivacions i del moment, però moltes vegades són reaccions creatives, imaginatives i, especialment en els infants, les interpretacions que se n'obtenen són ben originals, obertes a la fantasia.

Nusos proporciona una aproximació crítica al coneixement del món mitjançant la ciència i el mètode científic i ens convida a treure'n conclusions útils avui dia. La cooperativa, però, no busca només posar el coneixement i el mètode científic a l'abast dels ciutadans (les seves ac-

Entrada del Museu Blau, Museu de Ciències Naturals de Barcelona.

Carles, Eli i Carme a les oficines de Nusos, a la seu del GrupEcos.

tivitats i serveis abracen l'educació i la formació en tots els trams d'edat, sense límits, des de la convicció que el coneixement i l'aprenentatge són experiències transversals), sinó que la seva aposta va encara més enllà i no deixa de ser revolucionària, en el sentit que busca dotar els ciutadans de les eines necessàries no només per a conèixer el món (l'entorn físic, el mètode científic, la vida quotidiana), sinó també per a tenir la capacitat de transformar-lo. Els lemes "La curiositat per conèixer el món i la capacitat d'imaginar com podria ser" i "Apoderar els ciutadans per tal d'emprendre decisions i accions que provoquin una transformació de la societat" expressen a la perfecció aquest pensament.

La ciència és una manera de mirar el món. "Quan estem parlant d'aquest horitzó cap a la sostenibilitat, la ciència és una de les perspectives que t'explica com és aquest entorn, i nosaltres sabem que no només des de la ciència —i coneixent aquest entorn— podem fer possible aquest camí a la sostenibilitat. Necessitem altres coses, altres disciplines. Tot i que no som experts, intentem trobar-les i combinar-les amb la ciència. És veritat que la nostra fortalesa és la ciència, el coneixement científic, i partim d'aquí per anar cap a aquesta mirada de sostenibilitat. Perquè ens ajuda a entendre aquest entorn on vivim." I també és una manera de canviar-lo. ■

Entrevista a Joana Gómez, directora de la Fundació Seira:

“La Fundació Seira s'està consolidant com un instrument financer al servei de les cooperatives”

Montse Pallarès
Ex-libris, SCCL

Joana Gómez és llicenciada en Direcció i Administració d'Empreses per la UAB. Ha treballat a la banca durant anys i ha exercit la tasca de consultora financera a PIMEC abans d'assolir la direcció de la Fundació Seira, el novembre del 2013, moment en què va substituir Miquel Miró.

Abans de ser directora de la Fundació Seira ja treballaves en el món de les finances?

Sí, la meua trajectòria professional ha estat molts anys vinculada al món de la banca, concretament a Caixa Sabadell i, després, a Unnim. Tot seguit, vaig treballar a PIMEC com a consultora financera. Aquesta feina, la de consultora financera, em va permetre poder mirar les coses des de l'altra banda, des d'una perspectiva diferent de la que havia tingut fins aleshores. La meua experiència en el món de la banca m'havia proporcionat molt de coneixement des del punt de vista bancari, i volia tenir aquest coneixement des d'un punt de vista més empresarial. Així vaig començar a treballar de consultora financera, una feina que també estava vinculada al finançament empresarial i a les qüestions bancàries, però des de l'òptica d'ajudar les empreses a buscar finançament. Les empreses moltes vegades demanen finançament, però no saben la manera d'optimitzar-lo. La meua tasca, basada en els meus anys d'experiència a l'altra banda, consistia a oferir a les empreses aquest coneixement concret sobre la im-

F. SEIRA

portància d'optimitzar els recursos financers dels quals disposen. Paral·lelament, en el temps que vaig estar a PIMEC, vaig contribuir a crear i posar en funcionament una associació, una empresa d'àmbit social, que busca solucions per a la discapacitat i la mobilitat a la llar.

Quin coneixement tenies de la Fundació Seira abans que et cridessin per fer-te'n directora?

Bé, jo ja tenia inquietuds sobre el món financer al servei de l'economia social i cooperativa. Inclús amb un grup d'empresaris ens vam plan-

tejar la possibilitat de crear algun tipus d'iniciativa d'aquesta mena. Així vaig conèixer la Fundació Seira.

Quins són els reptes que has hagut d'assumir com a directora de la Fundació Seira?

El fet d'incorporar-m'hi al final de l'any m'ha permès començar el 2014 plantejant-me el pla de negoci des del principi. Hi ha una cosa evident, i és que el director anterior, en Miquel Miró, m'ha deixat les portes obertes, de manera que el que estic fent ara té molt a veure amb la consolidació de tota la feina que ja

Joana Gómez és la directora de Fundació Seira des del novembre de 2013.

havia encetat ell. Per a aquest 2014, nosaltres ens hem plantejat tres punts de treball bàsics. El primer és la millora de la cultura financera de les empreses cooperatives. Aquest punt s'ha de treballar amb les empreses. El segon punt consisteix en la millora en l'accés al finançament per a les cooperatives. Aquest punt s'ha de treballar amb les fonts de finançament, que són les entitats financeres i les administracions públiques. I ens hem marcat una altra línia estratègica, una tercera línia, que consisteix a projectar i desenvolupar el sistema financer al servei de l'economia social i cooperativa. És a dir, que ens plantegem treballar amb les empreses, treballar amb les fonts de finançament i treballar l'entorn, i això vol dir desenvolupar un marc favorable de finançament per a les entitats de l'economia social. Aquests tres eixos de treball són molt importants. Pel que fa a la millora de la cultura financera, estem preparant un programa de formació i estem desenvolupant el programa d'orientació financera de la FCTC, així com un altre programa per tal de proporcionar recursos i eines financeres a les

empreses. Dins d'aquestes recursos financers es prioritza una eina de control i gestió de la tresoreria per a les cooperatives.

Quan parlem d'aquests recursos, us referiu a les mateixes eines de l'economia social?

No. Parlem de la creació de programes a mida per a la gestió i el control de la tresoreria de les cooperatives. Moltes vegades la formació és molt teòrica. Les persones fan formació i moltes vegades, quan arriben al seu lloc de treball, els és molt difícil aplicar a un context determinat allò que han après. Per això hem de ser capaços de crear eines que ajudin l'empresa a portar a la pràctica tota aquesta formació. Donar-los programes, o excels: coses més concretes que puguin, d'alguna manera, contribuir que la dinàmica de les empreses incorpori amb èxit tota aquesta formació.

Ara mateix esteu dedicant tots els vostres esforços a la qüestió del finançament, però en els seus orígens aquesta no era l'orientació de la Fundació Seira.

No: és veritat. Però l'any 2010 hi va haver un canvi. Amb la incorporació

Joana Gómez explicant els programes i serveis financers específics de la fundació Seira.

d'en Miquel Miró i sempre amb la col·laboració de la Federació. Inicialment la Fundació estava orientada a la promoció del cooperativisme, però des de fa uns quants anys s'està consolidant com un instrument financer al servei de les cooperatives.

Perquè heu signat molts convenis, amb Oinarri, amb Coop57...

Sí, hem parlat d'una primera pota, que és la millora de la cultura del finançament, però hi ha una segona pota, que és la millora de l'accés a aquest finançament. La Fundació Seira forma part de la Xarxa Financoop, on també hi són Laboral Kutxa, Caixa d'Enginyers, Oinarri, Coop57, Acció Solidària contra l'Atur, Fiare, Gicoop, Sicoop, etc. En aquest context se signen diferents convenis. I volem continuar treballant en aquesta línia.

Quina és la manera de contactar amb les cooperatives? Us vénen a buscar?

Nosaltres hem començat ja a fer difusió. El passat dia 31 de gener, vaig fer la primera xerrada aquí, a la qual van assistir representants d'unes trenta cooperatives. Ja hem començat a comunicar aquest programa nostre a través de la web, a través de comunicats que fa la Federació, i per mitjà de les accions i xerrades per informar sobre l'orientació financera.

Quines creus que són les dificultats més comunes de les cooperatives pel que fa al finançament?

Sempre pensem que el problema més gran és de les entitats financeres, de la manca d'accés al finançament per part d'aquestes entitats. És veritat que la banca no sempre cobreix les necessitats financeres que tenen les empreses de l'economia social i cooperativa, sobretot a l'inici dels projectes i en el cas d'empreses en què calen microcrèdits i inversors. Aquí hem de treballar molt per crear un producte financer a mida, i això —no podem obviar-ho— és una realitat; moltes vegades les entitats financeres no cobreixen totes les necessitats. Però també

La banca no sempre cobreix les necessitats financeres que tenen les empreses de l'economia social i cooperativa, sobretot a l'inici dels projectes

és veritat que les empreses tenen un repte molt fort pel que fa a la cultura financera, i han d'aprendre a optimitzar els seus recursos financers.

Quan parreu de cultura financera, a què us referiu?

Quan vas a una cooperativa moltes vegades, no saben què és un facturatge o factoring, què és un rënting, ni què és un lísing. Has de conèixer totes aquestes eines per a poder negociar tant amb el banc com amb els teus clients. Per altra banda, també ens trobem amb una falta de planificació financera i una manca de gestió de la tresoreria i del flux de caixa. No saben on són, ni on volen anar, ni quines expectatives tenen. Moltes vegades ens podem trobar amb empreses que acudeixen a una entitat financera sense saber si la seva necessitat respon a un fet puntual o a una altra cosa. Perquè, a banda del desconeixement dels recursos financers, hi ha una manca de planificació financera.

Avui dia, les entitats financeres, quan analitzen les empreses, ho fan des d'un punt de vista d'equilibri econòmic i financer. I l'empresa potser està molt ben assessorada des del punt de vista fiscal i comptable, però no des del punt de vista financer. I això fa que les empreses i les entitats financeres parlin diferents idiomes i no s'acabin d'entendre. Quan

parlem de la millora de la cultura financera, volem que hi hagi un apropament. Que les cooperatives puguin conèixer què els demanarà el banc. Perquè hi ha d'haver un equilibri en l'àmbit patrimonial i en el financer i econòmic. És l'equilibri econòmic i financer, que és diferent de la qüestió comptable i fiscal. Cal fer un acostament entre aquests dos àmbits perquè es puguin entendre, i això ho pensem fer a través de formació i orientació i mitjançant la creació d'eines i recursos per a ajudar les cooperatives a gestionar tots aquests coneixements.

I a la vegada s'han de treballar les entitats financeres. S'han de treballar perquè es creïn productes financers fets a la mida de les necessitats de les cooperatives.

Quan parreu d'entitats financeres, a quines us referiu?

La xarxa Financoop, sobretot, és el que volem potenciar. Però també ens agradaria, per exemple, que les entitats financeres convencionals s'impliquessin, i crear confiança respecte al món cooperatiu perquè ens coneguin i puguin intervenir en la millora del finançament també de les cooperatives. Ens agradaria que hi hagués un equilibri entre les fonts de finançament de les cooperatives: que hi hagi una diversitat de les fonts de finançament.

L'any 2014 continuareu impulsant la recerca i la innovació?

L'any 2014, la idea és consolidar les portes obertes i la feina feta per en Miquel Miró, amb les tres línies de treball esmentades. Tot el que és innovació està adreçat ara a la promoció de la cultura financera. I aquí sí que farem tota una sèrie de jornades i uns tallers, que és on tindran cabuda uns programes específics de recerca i innovació per a la creació de recursos. La idea és donar visibilitat a la qüestió financera amb casos pràctics d'èxit, o amb iniciatives financeres que hi han en altres països: sempre amb la idea aquesta. Són tres línies, però al final sempre parlem d'un mateix objectiu: l'accessibilitat de les

empreses cooperatives a les fonts de finançament.

Vosaltres, com a Fundació Seira, oferiu crèdits a les cooperatives?

No, això no ho fem. Moltes de les entitats que formen la xarxa Financoop estan capitalitzades per la Fundació Seira, per exemple Acció Solidària contra l'Atur, Oniarri, Gicoop, Sicoop i Coop 57. Nosaltres capitalitzem part de les entitats financeres que ofereixen finançament, però no gestionem pas aquests fons.

Quan signeu un conveni amb Oinarri o amb Coop57, en què consisteix aquest tipus de conveni?

Amb Oinarri, en concret, es tracta de prestar garanties. Oinarri dóna avals financers, però per darrere hi som nosaltres. Les cooperatives tenen l'aval d'Oinarri davant de les entitats financeres, però per darrere, qui està refinançant una part de l'operació i presta les garanties és la Fundació Seira, i això és molt important que s'entengui. Perquè no són només col·laboracions, sinó que al darrere hi ha un compromís molt gran per part de la Fundació.

Com veieu el futur del finançament de les cooperatives?

Jo sóc molt positiva perquè en certa manera la xarxa Financoop ens fa veure tot aquest món financer que s'està creant i movent. Ara mateix podem dir que encara hi ha molta feina per fer, però penso que estem projectant un nou sistema financer, i que cada cop les empreses són més conscients de la necessitat de formar-se i professionalitzar-se. Crec que ara som en un moment bo, de moltes oportunitats, amb molts canvis a molts nivells, i també d'un nou sistema financer al servei de l'economia social. El panorama ja està canviant; el que passa és que moltes vegades els mitjans de comunicació tradicionals no en parlen, i això ens té una mica en la invisibilitat per part del gran públic o del públic en general. Una de les missions que tenim és donar visibilitat a això que estem fent. Començar a obrir-nos i comunicar i difondre el que fem. ■

Un cas de cooperació agrícola confessional.

El Sindicat Agrícol de Blanes

Fèlix Rabassa

Llicenciat en Història per la UdG

Fundació

El 26 de gener del 1906, es va aprovar la llei espanyola de sindicats agrícoles. Aquesta llei va marcar el tret de sortida de la creació a molts pobles, viles i ciutats dels Països Catalans d'un gran nombre d'entitats de cooperació agrícola. L'Església catòlica, en molts casos a través de la intervenció del rector de cada poble i amb la col·laboració dels mitjans i grans propietaris de terres, encapçalà arreu del país la creació d'un gran nombre d'aquests sindicats o cooperatives. L'extensió de l'ideari d'esquerres entre la pagesia pobre havia encès totes les alertes de l'Església, la qual inicià el cooperativisme agrari social cristià amb l'objectiu d'esmoreir les tensions socials al camp i millorar les condicions econòmiques de la pagesia, tot cercant d'incorporar als sindicats agrícoles catòlics tant terratinents com petits propietaris i jornalers.

De cooperatives agràries d'inspiració catòlica se'n van fundar moltes, però van reeixir sobretot als bisbats de Tortosa i de Girona. En aquest darrer cal destacar la figura de dos religiosos, Pere Dausà a Banyoles i Carles de Grassot a Lloret.

El Sindicat Agrícol de Blanes (SAB) fou un dels primers a crear-se al bisbat de Girona. Es va fundar el 22 de juny del 1907. El rector de la parròquia de Santa Maria de Blanes, mossèn Jaume Arcelos, va tenir un paper decisiu en la fundació i el guiatge espiritual del sindicat. Ell en fou l'inspirador: en proposà la idea a la junta directiva del Centre Catòlic de la vila, la qual es posà al seu

servei per engegar el projecte. El Centre Catòlic creà una comissió per a fundar el sindicat, formada per coneguts blanencs, grans i mitjans propietaris de terres. La primera seu del SAB fou el local social del Centre Catòlic. L'entitat es definia com a interclassista. En podien formar part tota mena de propietaris agrícoles, així com arrendataris o parcners, bracers o jornalers, i persones de professions relacionades amb l'agricultura. Tanmateix, no tots els socis eren iguals. Els actius eren els que treballaven la terra, i podien ser de primera classe, de segona o de tercera segons la quota que paguessin; els socis protectors eren aquells que, tot i

no ser agricultors, pagaven una quota a l'entitat, però no tenien veu ni vot en les decisions que es prenia; i, finalment, hi havien els socis honoraris.

Serveis als associats

El SAB tenia una Mutualitat d'Assegurança del Bestiar, gràcies a la qual els socis a qui se'ls morien bèsties de treball podien comprar-ne d'altres mitjançant un préstec aconseguit a través de la Caixa Rural de l'entitat, de la qual parlarem més avall.

D'altra banda, el Sindicat oferia, a través del lloguer i de manera rotatòria, la seva pròpia maquinària agrícola als associats. El SAB tenia una Mutua de Socors en Jornals

Treballadors de la Cooperativa enfeïnats en plena exportació de patates (any 1951) Procedència: Col·lecció Cooperativa Agrícola de Blanes.

L'extensió de l'ideari d'esquerres entre la pagesia pobra havia encès totes les alertes de l'Església, la qual inicià el cooperativisme agrari socialcristià

que regulava l'ajut recíproc entre els pagesos socis de l'entitat quan un d'ells emmalaltia i no podia anar a treballar. Tanmateix, quedaven exclosos d'aquesta Mutual els socis malalts crònics, de la mateixa manera que no en rebrien l'ajut si el mal del qual patien era provocat per vicis, baralles o circumstàncies similars. El SAB també preveia la creació d'un forn de pa per al consum dels socis. L'objectiu era que els socis de l'entitat poguessin comprar el pa bé de preu.

Cultura i educació

Un dels objectius de la creació del SAB, d'acord amb el seu esperit regeneracionista, fou l'ensenyament

als seus associats de tècniques agronòmiques, que s'efectuava a través de conferències, classes nocturnes i la publicació d'una revista de l'entitat que tenia una periodicitat mensual. És destacable la quantitat d'activitats instructives realitzades pel SAB, com a mínim els primers anys de la seva creació, que són els anys dels quals tenim més informació. S'organitzaren diverses conferències sobre la vinya i el vi (aleshores a Blanes el conreu de la vinya i la producció corresponent eren importantíssims), els adobs del blat, el bestiar porcí i oví, la higiene dels animals, les escoles nocturnes per a obrers o el conreu de la patata primerenca (aques-

tes, en l'època d'apogeu d'aquest producte a la costa catalana). En aquest afany educador, l'any 1910 el SAB obrí una escola nocturna, a la qual assistien trenta alumnes, i també organitzà una sèrie de lliçons d'agricultura que tractaven de temes com la química agrícola, la teoria dels adobs, o la viticultura i vinicultura, i un curs de viticultura l'any 1915.

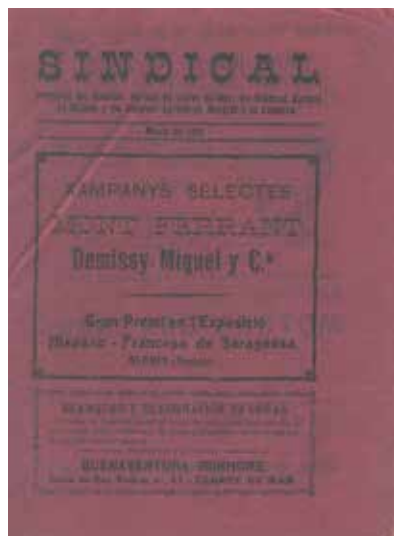
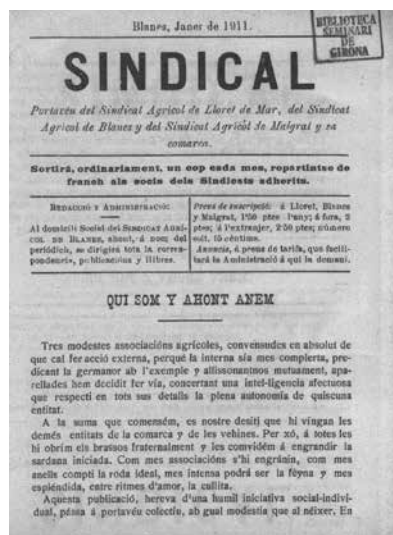
El gener del 1911, va sortir el primer número de la revista *Sindical*, que exerciria de butlletí mensual dels sindicats agrícoles catòlics de Blanes, Lloret i Malgrat, i més endavant també del de Pineda i Santa Susanna. La redacció de la revista es trobava al domicili social del sindicat blanenc i era dirigida pels blanencs Joan Ribas i Carreras i Esteve Rocafort. *Sindical* s'oferia de franc als socis dels sindicats de Blanes, Lloret, Malgrat i, més endavant, de Pineda i Santa Susanna. L'esperit cooperatiu catòlic del butlletí quedava ben clar amb el seu lema: "Els uns pels altres i Déu per tots." S'hi publicaven articles relacionats amb el cooperativisme agrari, els avenços agronòmics, la moralitat cristiana i notícies dels sindicats de cada poble.

La Caixa Rural

Per satisfer les necessitats de crèdit dels terrassans (sinònim, al Maresme i altres comarques, de conreadors de la terra) blanencs, l'any 1910 el Sindicat Agrícola de Blanes va crear la Caixa Rural, una institució de crèdit agrícola local. Almenys durant els seus primers temps, la Caixa Rural de Blanes devia funcionar prou bé, ja que, segons la revista *La Costa de Llevant*, el Sindicat Lloretenc convidà representants de la Caixa Rural blanenca perquè oferís "son valuós concurs als importants projectes que havien de ser objecte de detingut estudi". El Sindicat Lloretenc volia crear una Caixa Rural que seguís el model de la de Blanes.

En un article a la revista pinetenca *Vida Nova*, Eusebi Andreu, membre del SAB, afirmava que els socis havien de respondre amb tots els seus béns de totes les obligacions de la caixa, fet que obligava a "un

Els Tres Tombs al seu pas pel passeig de Mar (dècada de 1950)
Procedència:
Col·lecció Miquel Roger i Robert (de l'Horta de la Mina)

Portades de *Sindical*, butlletí del Sindicat Agrícola de Blanes.
Procedència: Arxiu Diocesà de Girona.

Portada del Reglament de la Mutual de Socors en Jornals.

major grau de perfecció individual i de disciplina col·lectiva”.

Coneixem el cas d'un terrassà blanenç al qual la Caixa Rural va oferir un préstec amb un 4% d'interès per a comprar adobs, a tornar en un termini màxim de sis mesos. La garantia del préstec era la collita del terrassà. En aquest sentit, afegim que, a l'article damunt esmentat, Eusebi Andreu es lamentava que la Caixa Rural de Blanes no es regís pels principis de la caritat cristiana, a diferència de la teoria del crèdit agrícola d'arrel catòlica. Pensem que la Caixa Rural de Blanes també devia facilitar líquid als pagesos per a l'arrendament o l'adquisició de terres de conreu.

Coneixem, també, les activitats socials que organitzava la Caixa Rural com a apèndix del Sindicat Agrícola de Blanes. Aquesta institució de crèdit agrícola volia transmetre, sobretot als infants i a través dels actes organitzats per la seva obra

social, una sèrie de valors, d'inspiració cristiana, com ara l'estalvi, el treball i la constància. Un d'aquests actes fou la Festa de l'Estalvi i la Infantesa, que es celebrà la tarda del dia de Reis del 1911.

La Caixa Rural, en col·laboració amb les diverses escoles de Blanes, organitzà una sèrie de concursos, els premis dels quals es concedirien durant aquesta festa, presidida per les principals autoritats de la vila. Un d'aquests fou el de la Festa de l'Estalvi de la Infantesa, durant el qual es sortejaren entre la mainada vint-i-quatre llibretes d'estalvis obertes i amb imposició, diplomes i un rellotge. L'acte va acabar amb la lectura d'un treball moralitzador sobre les virtuts del treball i l'estalvi. L'altre gran acte social organitzat per la Caixa Rural fou el “Concurs de fets virtuoses i accions meritòries”, que es va dur a terme el 21 d'agost del 1911 i que premiava les

persones que s'havien distingit en la realització d'actes en benefici del proïsme o la comunitat.

Locals socials

L'íntima relació del SAB amb el Centre Catòlic de la població que hem esmentat més amunt, durant els primers temps de l'entitat es va reflectir en el fet que les dues entitats compartiren local social. Un quant temps després, l'any 1910, el Sindicat llogà el local anomenat Sala de Dalt, situat no gaire lluny del del Centre Catòlic. El nou local social constaria d'una sala-café i un magatzem a la planta baixa; la secretaria i la biblioteca a la primera planta, per la banda de mar; i, a la resta de la primera planta, una sala d'actes que podia fer la funció d'escola. Altres notícies ens informen que el SAB va tornar a compartir estatge social amb el Centre Catòlic. Això fins al 1936, any de la desaparició del Sindicat.

L'Estendard de la Cooperativa al pas de la comitiva dels terrassans pel carrer de Raval la diada de Sant Antoni. (Col·lecció Joaquim Robert Rabassa. Núm. Reg. 1131. AMBL)

Pallers. (Col·lecció Núria Pla. Núm. Reg. 2621. AMBL)

Nombre de socis

Algunes informacions assenyalen el fet que l'any 1909 un terç dels pagesos de Blanes eren socis del SAB. Les dades més fiables sobre el nombre de socis del Sindicat Agrícol de Blanes provenen de diversos exemplars del *Butlletí Oficial de la Província de Girona* i de diverses obres estadístiques editades pel Ministeri espanyol de Foment.

A la taula següent es pot observar l'evolució del nombre de socis de l'entitat entre el 1917 i el 1934.

Any	Socis	Any	Socis
1917	140	1928	107
1920	123	1929	106
1924	160	1930	102
1925	160	1933	59
1927	120	1934	84

Sant Antoni Abat

La festa de Sant Antoni Abat, tradicional de la pagesia catalana, s'havia anat abandonant a Blanes a principis del segle XX. Segons la premsa conservadora de l'època, bona part dels pagesos del país s'havien anat tornant "adelantats", és a dir, d'idees progressistes i menys creients. Una crònica de l'any 1918 assegura que la decadència de la festa es devia "a l'extensió de les idees anticlericals que s'han anat infiltrant d'una manera alarmant entre la classe terrassana". A partir d'aquell any, el Sindicat Agrícol de Blanes va prendre la iniciativa de la recuperació de la festa, que els anys anteriors s'havia anat esllanguint.

Els darrers anys

Tenim informacions que, després d'una relativa decadència durant la segona meitat de la dècada dels anys 1910 i la primera dels 1920, el

SAB va viure una certa renaixença. Potser l'extrema polarització ideològica de la Catalunya i l'Europa de l'època va contribuir al fet que els pagesos petits propietaris de terres cerquessin aixopluc en una cooperativa que, tot i definir-se com a interclassista, nodria les files dels seus socis principalment de petits i mitjans propietaris. L'esclat de la guerra civil del 1936-1939 va significar la fi d'una entitat socialcatòlica que mitjançant el cooperativisme havia maldat per la millora de les condicions econòmiques i de treball dels terrassans de Blanes. El Sindicat Agrícol de Blanes (com l'altra cooperativa agrícola blanenca, la Càmera Sindical Agrícola, i les altres entitats agràries de la vila) fou dissolt, i tots els seus socis i béns foren integrats en el nou sindicat o cooperativa agrària únic de la vila, el Sindicat Agrícola de Producció. ■

La internacionalització de l'economia social a Catalunya. Cooperatives catalanes a l'exterior

Montse Pallarès
Ex-libris, SCCL

La internacionalització de les empreses és el conjunt d'activitats que es desenvolupen fora dels mercats que constitueixen el seu entorn geogràfic natural. Convertir els espais geogràfics llunyans en mercats potencials és una gran comesa que, cada vegada més, està a l'abast de les empreses de l'economia social. Des de fa uns quants anys, i a causa de la ferotge crisi econòmica que ens aclapara i que ha acabat reduint i destruint les reserves econòmiques de moltes famílies, unes quantes empreses catalanes, entre les quals hi han cooperatives, s'han vist en la necessitat de recórrer a la internacionalització per a mantenir el seu nivell de venda i no perir. El mercat interior cau en picat, i de moment no s'albiren les previsions de recuperació malgrat els optimistes auguris de profetes d'una banda i de l'altra. Al crit de "cal reinventar-se", moltes cooperatives que fins ara no s'havien plantejat la sortida fora d'Espanya dels seus productes o els seus serveis, han començat a adonar-se que el calia vendre's a l'exterior. S'ha de dir, però, que d'altres ja feien això mateix en temps de bonança i que el seu recorregut i la seva experiència ha permès a altres cooperatives poder aprendre d'aquest coneixement previ. D'altra banda, l'economia mundial es troba en un moment de gran activitat. El fet que els mercats caminin cap a la unificació, empesos per la globalització que homogeneïtza i estandarditza tant les necessitats com les preferències dels consumidors, afavoreix l'intercanvi. A més, la millora dels canals de comunicació, distribució i venda facilita i permet la internacionalit-

Contenidors i grues al port d'Hamburg.

zació en un grau que era impensable fins fa no fa gaires anys. Entre els avantatges d'optar per internacionalitzar els serveis i/o dels productes hi ha el fet de créixer quan el mercat intern ja no compleix les expectatives. Però aquest no és l'únic motiu pel qual les cooperatives catalanes opten per sortir fora de l'Estat.

El fet de diversificar els riscos (en operar en més d'un mercat), de guanyar prestigi i de tenir accés a un mercat més gran, el que aconseguix, en definitiva, és possibilitar que aquestes cooperatives millorin en tots els seus àmbits, tenint en compte que el fet de competir amb empreses més grans en un mercat més gran les obliga a ser més eficients en tots els àmbits.

És per això que podem dir que internacionalització en la majoria dels casos també vol dir innovació. No es poden assolir quotes importants de mercat exterior sense oferir un producte competitiu, i això no s'obté només proporcionant un bon preu. Cal invertir en innovació, en recerca, en inventiva.

De dificultats per a sortir a l'exterior, cal dir que n'hi han unes quantes (problemes financers, desconeixement dels mercats, manca de contactes, obstacles logístics, etc.). Per això és molt important la coordinació i la posada en comú de recursos i eines que facilitin l'accés de les empreses catalanes i les cooperatives al

mercado internacional.

En aquest sentit, cal destacar la feina que s'està duent a terme des de la Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya, que, amb la creació del Hub Internacionalització, mira de donar suport a les cooperatives que han volgut embarcar-se a l'empresa d'internacionalitzar-se.

El Hub, segons la definició de la mateixa Federació que l'impulsa, és "el grup de treball de cooperatives interessades a internacionalitzar tota o una part de la seva activitat" i s'adreça a "cooperatives federades de tots els sectors i busca inspiració en les empreses que ja exporten".

Des de mitjan any 2012, la Federació fomenta els processos d'internacionalització mitjançant la celebració de reunions periòdiques en què els diferents membres del Hub es troben per posar en comú les diverses estratègies, la informació de què disposen i les experiències i coneixements diversos. Així mateix, les empreses cooperatives federades que volen exportar o que ja ho fan compten amb l'assessorament, l'acompanyament i el suport de la Federació, que exerceix un paper fonamental com a coordinadora, assessora i dinamitzadora del Hub. Entre les cooperatives que han participat al Hub, n'hi han de diversos sectors, amb productes i serveis ben diferenciats, com ara les cooperatives Celobert (serveis tècnics en arquitectura, enginye-

Hub Internacionalització de la Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya.

ria i urbanisme), TEB (integració social i laboral de persones amb discapacitat intel·lectual mitjançant empreses de serveis a les persones), Eivissa i Associats (serveis gràfics), etc.

Aquestes trobades proporcionen eines fonamentals tant a les cooperatives que ja havien encetat el procés d'internacionalitzar-se com a les que s'hi han afegit ara. El Hub també fa una funció d'agrupació de les cooperatives i de detecció de quins són els països on interessa focalitzar els esforços en aquesta línia.

A més del Hub promogut per la FCTC, a Catalunya ens trobem amb l'Agència per la Competitivitat de l'Empresa (ACCIÓ), de la Generalitat de Catalunya, que posa a l'abast de les empreses catalanes tota una sèrie de recursos encaminats a facilitar la internacionalització. En aquest sentit i per tenir-ne més informació, podeu consultar l'entrevista que vam fer al número de febrer a Joan Tarradellas, conseller delegat de l'Agència. ACCIÓ assessora les empreses en diferents àmbits, que són cabdals per a l'èxit en la internacionalització.

Entre les cooperatives que fa anys que es dediquen a l'exportació o la internacionalització dels seus serveis o productes, podem esmentar la xarxa Gedi (que dona suport a projectes, serveis i iniciatives socials i empresarials al Marroc amb l'objectiu de promocionar el cooperativisme d'iniciativa social i els serveis d'atenció a les persones); la cooperativa Teixidors (que obté prop de la meitat dels seus ingressos gràcies a les exportacions dels seus productes a països com ara França, la Gran Bretanya, els Estats Units, els Països Baixos, el Japó o els països escandinaus); la cooperativa L'Olivera (que exporta el 10% de la seva producció, especialment, els vins), o la cooperativa Aiguasol.

Fins ara, entre els productes que es venen a l'exterior hi han les energies renovables; el vi, l'oli i la fruita seca; els serveis a les persones; els serveis de les indústries gràfiques; la topografia, etc. D'aquest camí, iniciat per un grapat de cooperatives pioneres, encara falta molt tros per recórrer. ■

La consolidació del projecte cooperatiu Fiare - Banca Popolare Etica

Clara Soler Roig

Responsable de l'Àrea Sociocultural de Fiare

Fiare - Banca Popolare Etica ha començat el 2014 amb un gran objectiu: intentar tancar durant aquest any el procés d'integració entre els dos projectes cooperatius i convertir en realitat el somni de milers de persones: disposar d'una eina financera cooperativa i de banca ètica al servei de projectes amb un alt grau valor social.

Fem una mica d'història. El projecte cooperatiu va començar ara fa una dècada a Euskadi. Un grup d'entitats del tercer sector van decidir buscar aliances amb altres entitats, tant del País Basc com a d'altres comunitats autònomes, que volguessin posar en funcionament una eina d'intermediació financera que servís al sector. A molts territoris existien grups d'àmbit parabancari, de finançament solidari i de caixes autogestionades, i de mica en mica el recorregut de Fiare ha permès anar incloent bona part d'aquests grups en la construcció d'un projecte d'àmbit estatal que fos banca regulada i que alhora estigués al servei d'un sector que treballa amb uns valors diferents dels del sistema imperant.

Aquests deu anys han servit per a teixir aliances entre les diferents entitats que es mouen en un context molt ampli com ho és el de l'economia social, l'economia solidària i el tercer sector. Fiare ha tingut la capacitat d'aglutinar al conjunt del territori de l'Estat espanyol 519 entitats que han apostat políticament amb el seu capital social per assumir el repte de muntar una estructura cooperativa que a mitjà termini pogués donar serveis a les entitats. Ha estat una dècada d'establir ponts, de conèixer-se millor les unes a les altres i, sobretot, d'anar fent passos per a crear una entitat

financera de banca ètica, cooperativa i regulada.

En l'endemig ens hem trobar amb la crisi financera i bancària. Una crisi que ha fet ressaltar les males pràctiques financeres de la banca tradicional i que ha fet obrir els ulls a moltes persones i entitats sobre l'ús dels diners i la capacitat que tenim les persones d'intervenir en l'economia amb gestos tan senzills com on dipositar l'estalvi. La principal diferència entre Fiare - Banca Popolare Etica i la banca convencional és que l'entitat cooperativa de banca ètica només inverteix els diners de les persones i entitats estalviadores en projectes socialment transformadors. A hores d'ara, els principals àmbits de finançament són la inserció social i laboral de les persones, l'educació i cultura, la sostenibilitat ambiental i el comerç just i la cooperació al desenvolupament.

El 2012, Fiare i Banca Popolare Etica van aprovar en les seves respectives assemblees el procés d'integració de les dues entitats. L'objectiu era construir una eina financera que superés les barreres de les fronteres nacionals i que, amb el temps, pogués arribar a convertir-se en un model de banca ètica a escala europea. Els reptes que teníem davant nostre no eren fàcils, però creïem que aquest era el camí més ferm i de futur.

Aquest any i mig ha servit per a fer una feina sociopolítica important. Malgrat que les dues entitats ja feia un quant temps que treballaven plegades en el finançament de projectes al conjunt de l'Estat, la integració ha suposat un pas més en el terreny polític. La integració comporta la creació d'un sistema de govern entre la base social dels dos països: deixar de mirar-se internament i fer un gir per

mirar l'altra realitat i aprofitar el millor de totes dues. Banca Popolare Etica té una llarga experiència en el finançament de projectes en diferents àmbits i una estructura associativa molt potent quant a la participació de les persones de la base social interessades a esdevenir membres actius de la cooperativa. És una entitat amb 36.888 socis, 5.897 dels quals són persones jurídiques, i té una intermediació financera de més de 1.500 milions d'euros (www.bancaetica.it). D'altra banda, des del punt de vista dels tràmits legals, la integració està suposant la superació d'uns reptes importants per a l'establiment d'un projecte cooperatiu en dos països diferents. La legislació bancària és complexa, i en el marc de la crisi financera i econòmica actual les entitats reguladores són més cautes i observadores davant els canvis i els projectes ambiciosos.

El mes de desembre del 2013, vam obtenir l'autorització formal del Banc Central Italià per a obrir una filial en territori espanyol, i des de llavors els passos en el camp tècnic han estat continuats per a intentar disposar dels nous serveis en el quart

Fiare - Banca Popolare Etica ha començat el 2014 amb un gran objectiu: disposar d'una eina financera cooperativa i de banca ètica al servei de projectes amb un alt grau valor social.

trimestre d'enguany. En primer lloc, l'oferta de serveis serà per a la base social.

Paral·lelament a aquest procés, Fiare s'ha centrat a continuar finançant projectes amb una clara voluntat de transformació social, que és el propòsit fonamental de l'entitat. L'any 2013 s'ha tancat amb 32,6 milions d'euros, equivalents a 230 projectes finançats des de l'any d'inici, el 2006. Més del 50% dels projectes formen part de l'àmbit de la reinserció social i laboral de les persones; un 20% equivalen a l'àmbit de la cultura i l'educació; i fa uns quants anys un altre 20% formaven part del sector comerç just i cooperació al desenvolupament; però amb la crisi econòmica aquest sector ha reduït la seva activitat econòmica i cada vegada s'han fet més projectes vinculats a la sobirania alimentària, la recuperació de terres per a crear llocs de treball en zones rurals i la producció agroecològica.

Quant a l'estalvi, moltes persones i entitats decideixen fer el pas i arribar-se a l'entitat per obrir-hi un dipòsit i canviar d'entitat financera. Probablement aquesta és una de les poques conseqüències positives de la crisi financera. El ciutadà cada vegada és més conscient del seu poder individual en relació amb el consum en general. No és el mateix comprar a les botigues de barri, empreses d'inserció, empreses cooperatives o simplement empreses amb un clar projecte empresarial d'economia local, que en altres tipus d'establiment a gran escala. Doncs amb els diners succeeix el mateix. Projectes de caire coopera-

tiu, arrelats a la societat civil, amb una identificació plena de banca ètica exigeixen una responsabilitat clau a l'hora d'invertir i usar els diners. Concretament en el cas Fiare - Banca Popolare, a cada territori es disposa d'una comissió d'avaluació ètico-social que s'encarrega d'estudiar l'impacte transformador del projecte que sol·licita finançament abans de donar-hi el vistiplau econòmic.

A Catalunya, l'entitat es va instaurar el 2008 amb el suport d'entitats del sector cooperatiu i el tercer sector català. Actualment, en formen part 108 entitats, entre les quals hi ha la Federació de Cooperatives de Catalunya, la Confederació de Cooperatives, la Fundació Roca i Galès, projectes ambiciosos i grans com per exemple SUARA, cooperatives amb un llarg recorregut com ara Abacus, Arç Cooperativa i Coop 57, i referents quant a la defensa de drets col·lectius i laborals com el Col·lectiu Ronda. També n'hi trobem d'altres que no són cooperatives però que tenen un paper important en l'organització del sector, com ara la Taula de Tercer Sector de Catalunya, ECOM, Justícia i Pau, Acció Solidària Contra l'Atur o FETS. La propera assemblea estatal es farà a Barcelona el proper 29 de març. Serà un moment de gran importància per la reunió del Consell de la Cooperativa que s'haurà fet el dia abans, per la celebració de la segona assemblea com a Àrea Fiare i per la celebració del 15è aniversari de la Banca Popolare Etica.

www.projectefiare.cat ■

Estudi sobre autofinançament cooperatiu (part I)

Miquel Corna, Miquel Miró, Maria Lluïsa Navarro i Fermí Vives

Serveis d'Estudis i Projectes (SEP)

1. INTRODUCCIÓ

L'objectiu aquest estudi és analitzar les cooperatives des del punt de vista dels préstecs i la tresoreria, així com els cooperativistes respecte a allò que la societat fa amb els seus estalvis: on els inverteix, què en fa i quin beneficis globals els aporta. Hem consultat diversos estudis previs sobre les finances cooperatives, com ara:

- Finances Cooperatives i Xarxa Financoop de Miquel Miró.
- L'article "Les finances cooperatives a escena", publicat al número 355 de *Cooperació Catalana*.
- Comunicació d'un Codi de bones pràctiques de gestió i funcionament de les seccions de crèdit de les cooperatives subjectes a la Llei 6/1998, de 13 de maig, de regulació del funcionament de les seccions de crèdit de les cooperatives. Generalitat de Catalunya. Departament d'Economia. Direcció General de Política Financera.
- Crònica de la "Xerrada sobre finançament cooperatiu" de Gràcia Cooperativa.
- Propostes per a enfortir la viabilitat econòmica i financera de projectes cooperatius al Poble-sec (20 d'octubre del 2012).
- Conclusions del Grup de Treball sobre Finançament Cooperatiu del Món Rural, al Congrés celebrat el 2006.
- L'article "Cooperatives agràries amb secció de crèdit: passat, present i futur", publicat al número 352 de *Cooperació Catalana*.

Sembla que el resultat actual és negatiu, que les inversions que s'han fet en entitats financeres no han repercutit a la societat, sinó més aviat al contrari: l'estalvi de molta gent ha servit per al profit de pocs. Això ens ha portat a un caos financer i ha fet que l'Estat no tingui diners, ja que ha de prio-

ritzar l'interès pels bancs, amb la qual cosa es redueix l'estat del benestar, essent les classes baixes i mitjanes les més perjudicades. És per això que creiem que cal buscar una alternativa, i que aquesta és el cooperativisme.

Per a dur a terme aquest estudi, s'han fet entrevistes a unes quantes, regulades com a cooperatives de crèdit o no regulades, relacionades amb el finançament cooperatiu, i s'ha enviat una enquesta a les federacions de cooperatives que agrupen un nombre molt important de cooperatives catalanes.

2. RESULTATS DE LES ENTREVISTES

Les entitats entrevistades han estat:

- Regulades com a cooperatives de crèdit:
 - Caixa d'Enginyers
 - Caixa Guissona
 - Cajamar.
- No regulades:
 - Coop-57
 - Fundació Solidària contra l'atur
 - Eurecos SA - IESMed
 - Fiare.

A continuació es presenta la informació obtinguda a les entrevistes:

1. Caixa d'Enginyers

Societat cooperativa de crèdit. Va néixer l'any 1967 amb l'objectiu de prestar serveis financers globals als seus socis i amb una vocació de servei i de gestió personalitzada. A hores d'ara disposa de quinze oficines:

- Set a Barcelona, una a Sant Cugat del Vallès, dues a Madrid, dues a Sevilla, una a València, una a Saragossa i una a Alacant.
- Les de Mallorca, Bilbao, Girona i Lleida són delegacions.

Actualment tenen uns cent vint mil socis i van creixent entre vuit mil i deu mil a l'any. Per a ser-ne soci cooperatiu la quota és de 92 €. Els clients o socis consumidors formen una cooperativa de segon grau, amb una quota de 8 €. Treballen segons la normativa bancària tradicional, i tenen una baixa morositat, d'un 2%. Veuen molt difícil la creació d'un banc cooperatiu, per no dir impossible. Si fos de nova creació, només el veurien possible a base de compres de bancs existents en el pla cooperatiu.

2. Caixa Guissona

Accepten acords amb tota altra empresa, sigui cooperativa o no. Els

principals clients són pertanyents a àrees rurals, persones físiques, encara que això evoluciona cap a empreses. Treballen amb tots els sectors. Volen i poden donar crèdits. Per a obtenir un crèdit s'ha de presentar un projecte, que la comissió ha de veure viable. Si el projecte té un pressupost inferior a cent mil euros, és més fàcil de concedir; si el té superior, es miren el projecte amb lupa. Els diners del crèdit cal tornar-los en un termini de cinc anys.

3. Cajamar - Caja Rural

És la primera cooperativa de crèdit de l'Estat espanyol. Amb més d'un milió de socis i 3.400.000 clients. Té un volum de negoci gestionat que supera els 70.000 milions d'euros, i uns actius per un import de 42.000 milions d'euros. És una entitat financera que treballa amb tota classe de clients i amb els productes i serveis següents:

- Finançament de circulat
- Pla de finançament d'empreses
- Línies de finançament de comerç exterior
- Banca electrònica.

4. Coop 57

Va néixer el 1995 amb l'objectiu de donar finançament a grups cooperatius. Han donat finançament a tres-cents cooperatives i cinc-cents entitats, que són els socis de serveis. Les persones individuals i els socis col·laboradors no tenen accés al finançament.

El 2012, Coop 57 va tenir una morositat de l'1,26%. Abans de concedir un crèdit, demana un aval, i aquest aval, que es demana a persones de l'entorn de la cooperativa que demana el préstec, és fraccionat en diferents quantitats i persones. El

préstec és d'un màxim de 300.000 € i es torna en un màxim de set anys al 6,50% d'interès. Consideren que quan algú demana un crèdit té en compte:

- Motivació ideològica
- Motivació per tipus d'interès
- Sistema d'aval
- Flexibilitat i adaptabilitat.

Quan tenen excedents de diners, van a la banca convencional o bé a cooperatives com ara Caixa d'Enginyers, Caja Laboral, Caixa Rural, Caixa Galícia, etc.

5. Fundació Solidària contra l'atur

És una fundació dedicada a donar suport a joves en atur que vulguin constituir una cooperativa; els ajuden a finançar-se sense posar-los interessos. Préstecs a joves cooperatives fins a cinc anys sense interessos, fins a 20.000 €. Col·laboren amb la Fundació Seira.

6. Eurecos-IESMed

Eurecos és un grup Immobiliari de l'economia social que segueix la voluntat dels seus promotors: fomentar la intercooperació i animar a altres inversors a afegir-se al projecte. Els seus socis fundadors són:

- Macif (mútua asseguradora creada l'any 1960 per un grup de comerciants de Niort, França)
- Maif (mútua francesa fundada l'any 1934; el seu motiu era assegurances d'automòbil sota els principis d'economia social)
- Atlantis (asseguradora de caràcter social)
- Abacus (cooperativa de consumidors, fundada el 1968)
- Crèdit Coopératif (banc de economia social i solidaria francès; a Catalunya és soci de Sicoop).

Fins ara Eurecos ha realitzat les operacions següents:

- Nova central logística d'Abacus a Vilanova del Camí
- Escola bressol a Castellar del Vallès
- Central fotovoltaica de 1.500 kW a Vilanova del Camí.

Les operacions que realitza son a partir d'un milió d'euros.

IESMed és la primera societat cooperativa europea creada a Barcelona: a finals de l'any 2011. La seva proposta és un acompanyament financer i estratègic a les iniciatives de les empreses de l'economia social i solidària (cooperatives, associacions, mútues, empreses d'inserció, etc.) amb una visió emprenedora i transnacional.

7. Fiare

És una banca ètica que ha nascut com un instrument d'intermediació que permet dirigir l'estalvi de persones i famílies cap a projectes que suposin una transformació de la societat. Els àmbits prioritaris de treball són projectes com ara el comerç just, les empreses socials i d'inserció, la cooperació al desenvolupament, etc. Es pot ser client del projecte Fiare dipositant els diners en els productes d'estalvi a termini que s'ofereixen a través de la cooperativa Banca Popolare Etica italiana, i també amb diferents tipus de llibretes d'estalvi que es poden adaptar a les necessitats personals. També es pot participar en el projecte Fiare com a soci: subscriuint-hi capital social. Al proper número de la revista, es publicarà la segona part d'aquest estudi, que inclou els resultats de les enquestes, així com les conclusions. ■

Donació de llibres

1. ALONSO RODRIGO, Eva. *Fiscalitat de cooperatives i societats laborals*. Barcelona: IPFC. Generalitat de Catalunya, 2001.
2. BUENDÍA MARTÍNEZ, Inmaculada. *La integración comercial de las sociedades cooperativas*. Madrid: CES, 1999.
3. Revista de la Economía Pública Social y Cooperativa: "Desarrollo local y emprendimiento de la economía social" (2009). Núm. 64 (abril). València: CIRIEC-España.
4. *Economía social e Iberoamérica: La construcción de un espacio en común*. València: CIRIEC-España, 2001.
5. Revista de la Economía Pública Social y Cooperativa: "Empresas de inserción: puentes de inclusión en el mercado laboral" (2007). Núm. 59 (octubre). València: CIRIEC-España.
6. GREENACRE, Michael. *Biplots in Practice*. Bilbao: Fundación BBVA, 2010.
7. Informe sobre el desenvolupament humà 2006. Barcelona: Unescocat, 2006.
8. *Immigració i emprenedoria: De l'exclusió financera a la creació d'activitats generadores de riquesa*. Barcelona: Fundació Un Sol Món, 2007.
9. *Innovacions que alimenten el planeta. L'estat del món*. Barcelona: Unescocat, 2011.
10. LUSA GARCÍA, Amaia. *Planificació del temps de treball amb jornada anualitzada*. Barcelona: CTESC, 2003.
11. *Mujeres y mercado laboral en España. Cuatro estudios sobre la discriminación salarial y la segregación laboral*. Bilbao: Fundación BBVA, 2010.
12. *Patrones de capitalización y crecimiento (1985-2008)*. Bilbao: Fundación BBVA, 2011.
13. PITARCH, Vicent. *La influència de Pompeu Fabra en el valencianisme*. Barcelona: Fundació UCE, 2010.
14. *Repensar l'empresa des dels valors*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 2010.
15. SAJARDO MORENO, Antonia. *El sector no lucrativo en el ámbito de servicios sociales*. València: CIRIEC-España, 1998.

■ La Biblioteca de la Fundació Roca Galès està al servei de totes aquelles persones que volen consultar temes referents a cooperativisme i economia social.

■ Agraïm la col·laboració de totes aquelles persones i entitats que amb les seves donacions han contribuït a assolir els 5.000 exemplars que actualment la nostra biblioteca pot oferir als seus lectors.

■ Segueixen arribant nous llibres, i a fi d'obtenir l'espai necessari, hem cregut oportú fer una reestructuració de la biblioteca, retirant les obres de les quals disposem més d'un exemplar, i d'aquelles que no tracten específicament dels temes sobre els quals estem especialitzats.

■ Cada mes, la biblioteca de la Fundació Roca i Galès publicarà a Cooperació Catalana un llistat de quinze títols d'aquest tipus de material.

■ Aquests llibres podran ser obtinguts de forma gratuïta per qualsevol persona o entitat que hi estigui interessada.

- Com obtenir aquests llibres:
- Cal demanar-los per telèfon o per fax a la bibliotecària en horari de la biblioteca.
 - Durant un període de trenta dies posteriors a la seva publicació.
 - Els llibres s'hauran de recollir a la Fundació Roca i Galès i prèviament s'haurà d'omplir una fitxa amb les dades personals.
 - En cap cas no es podrà fer un ús comercial del material obtingut.
 - Les peticions seran ateses per rigorós ordre de comanda.

BIBLIOTECA DE LA

FUNDACIÓ ROCA I GALÈS

Horari:

dilluns a dijous de 9:30 a 13 h.

dijous a dijous de 16 a 19 h.

Telèfon: 93 215 48 70

Fax: 93 487 32 83

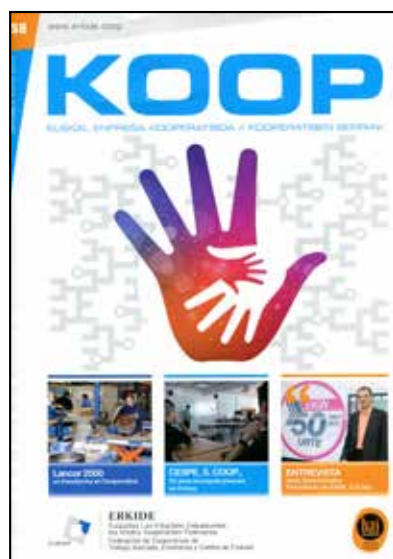
a.e.: biblioteca@rocagales.cat

www.rocagales.cat

La Biblioteca de la Fundació Roca i Galès ha rebut de nou una extensa donació de llibres de temàtica cooperativista, economia social, medi ambient i altres, que ha incorporat als seus fons. Tot i això, té un considerable romanent que posa a disposició de les persones i entitats que hi puguin estar interessades. Cal convenir dia i hora amb la bibliotecària per venir a triar-los.

Retalls

Elisenda Dunyó

KOOP

Euskal Enpresa Kooperatiboa. Kooperatiben Berriak
Núm. 58. Gener del 2014. Vitòria-Gasteiz

eskide@erkide.coop
www.erkide.coop

Revista editada en castellà i en èuscar i publicada per la Federación de Cooperativas de Trabajo Asociado, Enseñanza y Crédito de Euskadi. A l'editorial, escrit en totes dues llengües, es parla del cas Fagor i es respon als mitjans de comunicació que darrerament han posat en dubte el model cooperatiu; es fa un balanç positiu de la situació general de les cooperatives al País Basc i es defensa el model cooperatiu com a fórmula adequada per a crear empreses davant la crisi actual. Els articles d'aquest número mostren un seguit d'experiències empresarials cooperatives creades recentment, algunes de les quals són noves, i d'altres, resultat d'una transformació. Cal destacar la secció "A fons", que presenta dos exemples d'empreses cooperatives que van creixent i avançant amb èxit: Lancor 2000, una empresa de vuitanta treballadors, dedicada al disseny i fabricació de motors, i la cooperativa d'ensenyança CESPE, que ara celebra els seus vint-i-cinc anys dedicats a la formació, a Emua, d'infants i adolescents fins al batxillerat. A "Jaio dirà" ("Neixen") es parla de la cooperativa Xangorin, que es dedica a publicar revistes d'educació i a comprar i vendre material cultural. L'altre article porta per títol "Volem tenir més d'una consulta de psicoteràpia". Aquesta nova cooperativa Hamabide està formada per dues psiquiatres i una administrativa. La revista continua amb una extensa entrevista al president de la cooperativa Ekin, que l'any passat va celebrar el cinquantenari de la seva constitució: a "Gure Artea" ("Entre nosaltres"), el seu president i secretari ens parlen de la cooperativa dedicada al transport personalitzat de viatgers. A "Berriak" ("Notícies") es tracta de la novetat que Fagor Ederlan S. Coop. vol convertir-se en un dels líders europeus en la producció de vehicles elèctrics de treball, en adquirir una important participació del capital social de Comarth Engineering. La publicació acaba amb la secció: "Finestra oberta", amb un article i una entrevista referents al lliurament del Premi Dato de Oro a la cooperativa d'ensenyament Urkide i l'escrit que fa referència al congrés d'educació que s'ha organitzat al mes de gener. ■

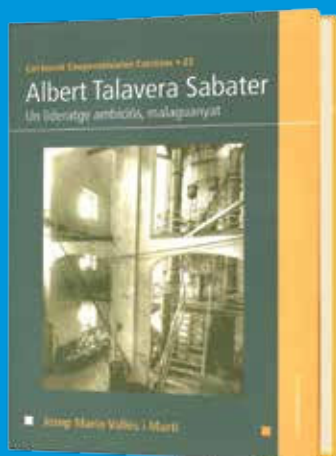
BUTLLETÍ CPV

Revista informativa de la cooperativa Plana de Vic
Núm. 69. Hivern del 2014

www.planadevic.cat
economat@planadevic.cat

Butlletí en llengua catalana i de publicació quadrimestral dirigida als socis de la Cooperativa Plana de Vic (CPV). A l'inici de la publicació hi ha un article del qual cal destacar el títol: "Confiança en les seccions de crèdit" i dir que informa del fet que la Generalitat està ultimant una nova reglamentació que ajudarà a generar la confiança necessària en tot el sistema financer de les seccions de crèdit, i remarca que la CPV ja té la confiança plena dels seus socis. Les pàgines dedicades a les notícies parlen de les col·laboracions, visites, botigues, presentacions, cursos, productes, web, premis etc., tot, relacionat amb la cooperativa. A la secció Actualitat trobem els articles "Ampliació de la fàbrica de pinso de Santa Eugènia de Berga" i "Els consumidors puntuen les botigues Plana de Vic amb un excel·lent". Dins la secció "Article tècnic", n'hi han dos: "Sotmesos a la incertesa del mercat global cerealístic" i "Millores en la productivitat de les granges de porcs". La publicació finalitza amb la secció "Curiositats", que reproduïx una pàgina d'un butlletí de la cooperativa de l'any 1980, i amb l'article d'opinió del director de la CPV, titulat: "La carn, a més de bona, saludable". ■

Col·lecció Cooperativistes Catalans

Altres títols de la col·lecció

1. GAVALDÀ, Antoni
Josep M. Rendé i Ventosa
2. ANGUERA, Pere
Antoni Fabra Ribas
3. CASANOVES I PRAT, Josep Josep
Lladó i Quintana
4. JIMÉNEZ NAVARRO, Àngel Sants
Boada i Calsada
5. FERRER I GIRONÈS, Francesc
Joan Tutau i Vergés
6. VICEDO RIUS, Enric
Enric d'Hostalric i Colomer
7. GAVALDÀ, Antoni
Benet Vigo i Trulls
8. PLANA I GABERNET, Gabriel
Josep Roca i Galès
9. COMAS I CLOSAS, Francesc
Leonei Soler i March
10. POMÉS, Jordi
Salvador Pagès Inglada
11. AUDÍ, Pere - ORESANZ, Toni
Joaquim Llorens Abelló
12. BOSH I CUENCA, Pere
Pere Dausà i Arxer
13. DUCH PLANA, Montserrat
Mícala Chalmeta
14. SUÑÉ MORALES, Jordi Miquel
Mestre i Avinyó
15. VALLÈS I MARTÍ, Josep Maria
Josep Cabeza i Coll
16. SERRANO I BLANQUER, Jordi
Joan Salas Antón
17. GARAU ROLANDI, Miguel Joan
Peiró i Belis
18. BOSCH I CUENCA, Pere Jaume
Rossich i Bassa
19. PIÑANA EDO, Marcel·li Joan
Mestre i Mestre
20. HERNANDEZ BENAVENTE, Santos
Josep Espriu i Castelló
21. ROTGER I DUNYÓ, Agnès
Joan Ventosa i Roig
22. PONS I ALTÈS, Josep M.
Pere Boldú i Tilló

23

**VALLÈS I MARTÍ, Josep Maria
Albert Talavera i Martí**

Ed. Fundació Roca i Galès amb Cossetània Edicions

FUNDACIÓ ROCA I GALÈS

Aragó, 281, 1r 1a - 08009 Barcelona
Tel. 932 154 870 - www.rocagales.cat

 facebook.com/fundacio.rocagales.5

FUNDACIÓ ROCA I GALÈS
Aragó, 281, 1r-1a. 08009 Barcelona
Tel. 932 154 870
www.rocagales.cat
cc@rocagales.cat

cooperació
CATALANA

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Entitat _____
Nom _____ Cognoms _____
Adreça _____
Codi postal _____ Població _____
Telèfon _____
Correu electrònic _____

☐ **Desitjo subscriure'm fins nou avís a la revista Cooperació Catalana**
Preu subscripció anual (11 núms.) 30 €

Forma de pagament

- ☐ Transferència IBAN ES37 2100 3014 7625 0001 8353
☐ Xec bancari adjunt a nom de: FUNDACIÓ ROCA I GALÈS
☐ Domiciliació bancària: Nom titular: _____
Entitat bancària: _____
Codi BIC: _____

Codi IBAN:

**Preu de
subscripció anual
(11 núms.)
30 €**
Preu d'un número: 3 €

